

Reactie op contouren Klimaatplan 2024

Het Verbond van Verzekeraars maakt graag gebruik van de mogelijkheid te reageren op de contouren van het nieuwe Klimaatplan. Wij adviseren om in het plan extra aandacht te geven aan een richtinggevende overheid, het financieren van de duurzaamheidstransitie, een veilige energietransitie en klimaatadaptatie. Hieronder lichten wij deze onderwerpen toe.

Duidelijk richting geven aan de duurzaamheidstransitie

De financiële sector speelt een belangrijke rol bij het behalen van de klimaatdoelen van Parijs en de Klimaatwet. In 2022 hebben 52 financiële instellingen – waaronder 15 verzekeraars die samen ruim 90 procent van de Nederlandse markt vertegenwoordigen – hun eerste individuele [actieplannen](#) gepubliceerd waarmee zij inzichtelijk maken hoe zij bijdragen aan de mondiale verduurzamingsopdracht. Hiermee voldoen zij aan één van de belangrijkste afspraken in het, door de sector vrijwillig, afgesloten [Klimaatcommitment](#) uit 2019. Met deze vrijwillige afspraken loopt de Nederlandse financiële sector voor op internationale wet- en regelgeving.

Voor de noodzakelijke versnelling van het verduurzamen van de samenleving is het essentieel dat de overheid normeren (voor bijvoorbeeld de fossiele industrie), beprijzen en subsidiëren gericht inzet en transitiepaden voor economische sectoren na 2030 concretiseert. Verzekeraars worden dan echt in staat gesteld hun proactieve rol te vervullen. Voor verzekeraars is het daarbij ook van belang om weg te bewegen van disproportionele rapportageverplichtingen. Deze kosten veel tijd en capaciteit, die beter ingezet kan worden voor het bereiken van daadwerkelijke impact.

De aard van de uitdagingen rondom klimaat en biodiversiteit vraagt om grensoverschrijdende oplossingen en randvoorwaarden. Financiële instellingen – waaronder verzekeraars – beleggen vaak internationaal en broeikasgasemissies houden zich niet aan landsgrenzen. Transitiepaden worden daarom bij voorkeur Europees/internationaal vastgesteld.

Financieren van de transitie

De energietransitie vereist de inzet van nieuwe technieken, die momenteel niet altijd goed financierbaar zijn. Een van de manieren om deze technieken te financieren is via publiek-private samenwerking (PPS). Duurzame financiering via PPS wordt vele malen aantrekkelijker als de overheid onrendabele toppen afdekt of garanties biedt. Dan wordt investeren in lange termijnprojecten, zoals waterstof, voor financiële instellingen interessant. Terwijl consumenten tegelijkertijd (meer) zekerheid krijgen over hun vermogensopbouwproduct. Andere vormen waarin dit kan zijn *Blue* of *Green Bonds*, in dat geval is de overheid meer aan zet.

Om het Nederlandse woningenbestand in 2050 klimaatneutraal te krijgen, moet Nederland nog veel stappen zetten. Door de gestegen energieprijzen willen veel huiseigenaren hun woning verduurzamen. Helaas lopen huiseigenaren bij hypothecair financieren van energiebesparende maatregelen aan tegen drempels en bijkomende kosten, zoals het opnieuw taxeren van de woning en de verplichte distributiekosten bij rechtstreekse verkoop van de (te verhogen) hypotheek. Deze extra kosten maken het financieren relatief kostbaar. Hierdoor komen op dit moment nog te weinig huiseigenaren in beweging. Het Verbond adviseert om Europese en nationale wetgeving voor verduurzamingsleningen aan te passen, zodat huiseigenaren in staat zijn hun steentje bij te dragen aan de verduurzamingsopdracht.

Veilige energietransitie

Naast het stimuleren van de energietransitie is het ook belangrijk om de (brand)risico's ervan in kaart te brengen en waar mogelijk te beperken. Heldere wet- en regelgeving met kwaliteitseisen en normering is noodzakelijk, omdat het voor alle partijen (zoals producenten, installateurs en gebruikers) direct duidelijk maakt waaraan zij moeten voldoen om een klimaatpositieve maatregel veilig aan te leggen. Verzekeraars lopen nu vaak tegen veiligheidsrisico's aan van al gedane investeringen, die pas naar voren komen als een bedrijf of particulier een verzekering wil afsluiten of duidelijk worden tijdens

de looptijd van een verzekering. Dit levert onnodige teleurstelling en vertraging op. Denk aan zonnepanelen op daken die daar (nog) niet geschikt voor zijn, of energieopslag op bepaalde (risicovolle) plekken in een gebouw.

Klimaatadaptatie

Ook klimaatadaptatie verdient een belangrijke plek in het Klimaatplan. Immers, door klimaatverandering stijgt de zeespiegel en gaan weersextremen vaker voorkomen, zoals piekbuien met wateroverlast of overstroming tot gevolg. De gevolgen van extremer weer zijn zichtbaar in de [Klimaatshademonitor](#), waarin het Verbond van Verzekeraars de verzekerde schade door extreem weer bijhoudt.

Bepaalde gebieden zijn niet (meer) geschikt voor activiteiten die er nu plaatsvinden, zoals de bouw van woningen in uiterwaarden van rivieren. In een recent rapport van de [werkgroep Klimaatadaptatie](#) staat de oproep te zorgen voor duidelijkheid over hoe klimaatadaptief te bouwen én waar wel en niet te bouwen, waarbij ook rekening wordt gehouden met de ruimte voor landbouw en andere economische functies in Nederland. De overheid is aan zet om niet alleen gebieden te inventariseren op klimaatrisico's, maar ook om maatschappelijke kosten-batenanalyses uit te voeren. Wij zijn daarbij groot voorstander van het ingezette beleid om water en bodem sturend te laten zijn. Aangevuld met wettelijke regels over waar én hoe waterveilig gebouwd kan en mag worden. Dergelijke keuzes zijn nu van belang om zo late pijnlijke beslissingen of vermijdbare overstromingsschade in de toekomst voor te zijn.

Schade door plaatselijke neerslag is al meer dan 20 jaar verzekeraar. Sinds 2020 is het ook mogelijk je te verzekeren tegen schade door overstroming van kleine meren, kleine rivieren en kanalen. Sinds de watersnood in Limburg (2021) is het aantal verzekeraars dat een dergelijk risico standaard meeverzekert op de inboedel- en opstalverzekering, sterk gegroeid. Veruit de meeste particulieren en een meerderheid van de ondernemers zijn hier nu voor verzekerd. Tegelijkertijd is vrijwel geen enkele consument of mkb'er verzekerd tegen overstroming van de grote rivieren (zoals de Maas en de IJssel), grote binnenwateren (zoals het IJsselmeer en het Markermeer), of vanuit zee. Daarom bepleiten wij dat overheid en verzekeraars de handen ineenslaan voor het adequaat en snel afhandelen van schade die ontstaat door een overstroming van onze grote rivieren of vanuit de zee, ondanks preventieve maatregelen en verdere investeringen in waterveiligheid. Een belangrijk onderdeel van een dergelijke oplossing is dat schades vanuit één loket eenduidig en op een voor een burger begrijpelijke manier worden afgewikkeld.

Natuurlijk zijn wij graag bereid om een verdere toelichting te geven op onze adviezen.